

APOŠTOLKA

Ročník 5 / číslo 17 / prosinec 2023

ADVENTNÍ ČÍSLO

KÁZÁNÍ DANIELA MATĚJKY

První čtení: Iz 63,15-64,3

Druhé čtení – základ kázání: Mt 11, 1-6

1 *Když Ježíš dokončil tyto příkazy svým dvanácti učedníkům, šel odtud učit a kázat v tamějších městech.* 2 *Jan uslyšel ve vězení o činech Kristových; poslal k němu vzkaz po svých služebnících:* 3 *"Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?"* 4 *Ježíš jim odpověděl: "Jděte, zvěstujte Janovi, co vidíte a slyšíte:* 5 *Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium.* 6 *A blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží."*

"Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?" (Mt 11, 3)

Zažili jste někdy takovou věc... že jste se s někým stýkali, navštěvovali... a pak, třeba aniž by se cokoli zvláštního stalo, tak to ustalo? Už se nevidáte, nenavštěvujete?

Vzdáleně mi to připomíná bydlení na koleji v Praze: Když jsem se tam přistěhoval, byla kolej živá, na chodbě jste vždycky někoho potkali. Dveře některých pokojů byly otevřené, takže jste mohli cítit, kde se co vaří potažmo pálí. Od vidění jsme se znali. (Ne všichni, ale mnozí ano.) Každou druhou noc vás probouzela nějaká párty nebo hlasitý noční příchod spolubydlících na patře.

Pak se to změnilo. O pár let později byli všichni zalezlí na svých buňkách. Všude studijní klid, dveře zavřené. Vyměnili se lidé, přestalo to nějak žít. Což nás jednou se spolubydlícím dožralo tak, že jsme dveře otevřeli, smažili palačinky a podávali kolemjdoucím studentům. Byli jsme tehdy za exoty.

Útlum vztahů nebo vztahu. Asi jsme to v nějaké podobě zažili. V tom čase, co už jsme se s těmi druhými nenavštěvovali, se u nás nebo u nich také mohlo odehrát něco, co jsme neprožívali společně. Teď nás to jaksi rozděluje.

Vztah Izraele a Hospodina jako by si onehdy prožil něco podobného. Možná aniž by se něco jednoznačně převratného stalo, jen se jaksi přestali navštěvovat. Možná se vyměnily generace. Bůh si zalezl do svého pokoje kdesi v nebesích. Lidé dole si žili po svém. Stane se to, ani si nevšimnete jak.

Pak do Jeruzaléma vtrhla cizí armáda a město i chrám vyplenila. Bůh u toho asi nebyl, protože už na návštěvy do Jeruzaléma moc nechodil. Oni ho tam také moc nepotřebovali. Tedy než přišli ti nepřátelé.

Tehdy se začíná probouzet volání, jaké čteme u Izajáše: "Pohlédni z nebes a podívej se ze svého svatého, proslaveného obydlí! Kde je tvé horlení?... Tvé cituplné nitro a tvé slitování jsou mi uzavřeny?"

Bible vůbec předkládá množství textů, ve kterých je prožívána Boží nepřítomnost, vzdálenost. Jako by nešlo tak banálně říci, že Bůh je tady mezi námi stále. O to více se touží po Božím příchodu nebo návratu.

Boží příchod byl v biblických dobách očekáván v různých barvách. Zpravidla jako výrazný, mocný, jasně rozpoznatelný. "Kéž bys protrhl nebesa a sestoupil dolů, hory by se před tvou tváří potácely. Jako když oheň spaluje suché roští a uvádí do varu vodu, tak dáš poznat svým protivníkům své jméno." Najdeme i texty, u Izajáše, které mluví přímo o Boží odplatě, pomstě vůči nepřátelům.

...

Když vystoupil Jan Křtitel, jeho řeč měla podobné zabarvení: "Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem?" a o kus dál "Sekera je už na kořeni stromů; a každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřazen a hozen do ohně." Oproti Izajášovi to není řeč proti okolním národům, se kterými má Hospodin zatočit. Je to řeč proti zlu uvnitř Izraele samotného. Ale má to

podobný rozměr soudu. Jan Křtitel hlásal, že přichází někdo, kdo tenhle soud zahájí.

A pak Jana zavřeli. Ve vězení Jan nějak přežívá, je mu dovoleno být v kontaktu s jeho učedníky a skrze ně vnímat, co se děje venku. Tenhle Jan vyšle za Ježíšem své učedníky s otázkou: "Jsi ten, který má přijít nebo máme čekat jiného?"

Zkusme odmyslet, že jako křesťané máme tu otázku už ujasněnou: Ježíš je ten, který měl přijít. Zkusme tohle vědomí nechat stranou a vrátit se o krok zpět k otázce: Opravdu je možné, že ten vyhlášený Boží příchod a záchrana se odehrávají skrze toho podivína Jošuy z Nazareta?

Je zřejmé, že Ježíšovo působení vyznívá jinak, než jak si ho Křtitel původně představoval. Ježíš tou sekerou moc nemával. Plemeno zmijí si dál v pohodě syčí. Hory se zrovna nehrouťí, chrastí se nespaluje.

Proto se to někdy vnímá tak, že Janova otázka na Ježíše je především pochybovačná. Že když Jan slyší o milosrdenství, které se v Ježíšově působení odehrává, tak má pochybnosti, protože měl o Božím příchodu jinou představu.

Jiří Mrázek ve svém výkladu nabízí ještě jiný pohled. Totiž, že Jan Křtitel původně až tak jasně nevěděl, že zrovna Ježíš je ten očekávaný. Ale v tom vězení mu to právě došlo: Co když ten Boží příchod, Boží průlom do tohoto světa, Boží navštívení, co když bude vypadat jinak, než jak jsem si ho představoval? Co když to je tenhle Ježíš?

Jak si my dnes představujeme Boží příchod? Ten Boží návrat za lidmi? Jak poznáte, že vás Bůh navštívil?

...

Janovi učedníci přijdou za Ježíšem a ptají se ho: "Nejsi to náhodou ty, kdo měl přijít?" Ježíš odpovídá opatrně, jakousi tajnou, kódovanou řečí: "Jděte, zvěstujte Janovi, co jste viděli a slyšeli: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium." Tajná, kódovaná řeč je to v tom, že je také plná narážek na proroka Izajáše. Izajáš ohlašoval mesiášský věk právě také pomocí obrazů: slepí prohlédnou, hluchí budou slyšet, bude znít útěcha pro ubohé. U Ježíše chybí ta pomsta, o to víc je v jeho působení milosrdenství.

Zároveň Ježíš touhle odpovědí jako by odvracel pozornost od své osoby: Nezkoumejte mě až tolik. Zkoumejte, co se děje kolem vás, a přemýšlejte nad tím. A z toho usuzujte, jestli Bůh je zpátky, jestli nás navštívil.

Paradoxní pointou celého toho vyprávění je, že Jan dále zůstává ve vězení. Jan vnějšně nezažije žádnou změnu. Bude dál vězněm krále Heroda. A zemře tak, jak

zemře. Přesto se pro něj může něco změnit. Vědomí, že Bůh je tady, navštívil nás, to je ta změna. Vězení nezmizí. (Což si Jan původně možná představoval, že mříže se roztaví s Božím příchodem.) Ne, vězení nezmizí. Ale dá se lépe snést, protože Bůh je tu s námi.

My dnes můžeme opět pochybovat, nakolik Ježíš byl tím očekávaným. Svět se možná až tak nezměnil od dob jeho příchodu. Vězení nezmizela, násilí je stále přítomné. Mnozí máme také svá vlastní vnitřní vězení. Ale do nich zní zvěst: Podívejte se na to, co se děje. Kolik pomoci, kolik dobrého, útěchy. Bůh je tady.

Možná nám to připadá málo. V porovnání s tím nedobrým, co se děje. Ale řekl bych, že v té Ježíšově době to nebylo jinak. To, co dělal Ježíš, se mohlo jevit jako kapka proti moři.

Možná bychom si to celé představovali ještě nějak jinak. Také proto je na konci Ježíšovy odpovědi takový zvláštní dovětek: "Blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží."

Jinak řečeno: Blaze tomu, kdo skousne, že Ježíš nezapadá do jeho představ. Třeba v tom, že to byl spíš takový venkovský podivín. Nebo tím, že se zaměřoval mnohem více na takové ty problematické lidi, než na spravedlivé a zbožné. Nebo tím, jak své zázraky koná zpravidla ve skrytosti. Nemusí to být každému recht, takový mesiáš. Avšak "blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží".

Na závěr ještě takový malý dovětek. Z Izajáše jsem četl větu: "Jako když oheň spaluje suché roští a uvádí do varu vodu, tak dáš poznat svým protivníkům své jméno." Ta věta zřejmě má znít strašidelně. Je tam oheň a var. Nicméně, jestli se pálí roští a uvádí do varu voda, tak to znamená, že ta voda je v hrnci. Když odmyslíme ten apokalyptický tón toho verše, tak to vlastně znamená dát vařit vodu na čaj. "Jako když se vaří voda na čaj, tak dáš poznat svým protivníkům své jméno."

Bůh přichází. To je adventní zvěst. A možná někdo čeká, že se budou tavit hory. Ale možná Boží příchod a Boží jméno zažijeme víc v tom, když někomu uvaříme čaj. Nebo zkusíme trochu oprášit ty vztahy, které nejsou, co bývaly. Bůh se k nám vrací. My se také můžeme vracet.

Pane, přicházej, a otevírej dveře našich srdcí. Amen

ROZHOVOR S VLASTOU STRACHOTOVOU

Sestra Vlasta Strachotová oslavila nedávno kulaté životní jubileum. Chtěl bych na úvod poznamenat, že s. Strachotová nechtěla nejprve rozhovor poskytnout, říkala, že se nechce zviditelňovat. Namítl jsem, že její vzpomínky pomohly současným mladým lidem pochopit, jak to bylo dříve. Omlouvám se s. Strachotové, že jsem jí do rozhovoru trochu tlačil 😊

Jak to bylo za vašeho dětství?

Narodila jsem se v Milíčově (vesnice mezi Rychnovem a Dušejovem) a bylo nás 5 rodin evangelických. Chodili jsme do kostela do Opatova. Chodilo nás hodně, celý houf. Zejm. o svátcích. Chodili jsme pěšky přes Jankov. Každý měl doma hospodářství, museli jsme nejprve nakrmit zvířectvo, teprve pak jsme mohli jít. Když jsme slyšeli zvonit opatovské zvony prvně, museli jsme hodně chvátat, abychom doběhli. Šlo se kus do Jankova a kus z Jankova, kor v zimě to bylo náročné.

Byl tam pan farář Šimša, vysoký člověk.

Pak jsem chodila do měšťanky do Dušejova, chodil tam učit náboženství. Tam nás bylo málo, tak 6-8, jak kdy.

Pak tam byl Jiří Ruml, ten mě konfirmoval i oddával.

Pamatujete si na konfirmaci?

Bylo to po válce, byli jsme dva ročníky, konfirmovaných nás bylo 15. To bylo tehdy dost. 5 holek a 10 kluků. Už jsme jen 3.

Bála jste se konfirmace?

Strach jsem z konfirmace neměla, protože jsme se otázky naučili dobře. Pan farář nám neřekl, co dostaneme, museli jsme všechno umět. Strach jsem neměla.

To jste dobrá, že jste se nebála...

Ne, nebála. Taky jsme měli při cvičení soutěž hledání v Bibli. Dostala jsem knížku od pana faráře, Pohorská vesnice. Napsal mi také, že Božena Němcová nebyla evangelička, a mám to mít na vědomí při čtení této knihy.

Byla církev přísnější?

To si nepamatuji. Doma ve vsi to bylo tak, že tancovačky nebyly v adventu a postě. Bylo to tak nějak přirozené. Jinak jsme tancovat chodili, ale zábavy moc neexistovaly. Kino bylo jen v Dušejově, večer jsme už nechodili. Ani rádio nebylo v každé chalupě za války a po válce.

Sbro byl také zdroj informací...

Ano, povídali jsme si s lidmi z Jankova při cestě do kostela a pak v kostele. Setkání v kostele při bohoslužbách bylo pro nás centrem společenského života. I centrem života příbuzenského. Tatínek měl v Opatově např. sestru, za ní jsme zašli. Řada lidí to měla podobně. Potkávali se celé rodiny. U tetiček jsme se často zdrželi na oběd.

Navzájem jsme si říkali, strejka a teta.

Jak to bylo v padesátých letech?

Do pětapadesátého roku jsem si to moc neuvědomovala a potom už ano. Pak to bylo horší. Byl cítit strach, lidí v kostele ubývalo. Vdávala jsem se v roce 1955. V těch letech nás zasáhla měnová reforma. Lidi na vesnici už neměli tolik peněz, ale přesto to bylo zlé. To málo, co lidi měli, tak najednou neměli nic. Proдали třeba zvířata před reformou a neměli nic.

Jakou roli hrál kostel?

Byla to stabilita. Byla to jistota, že se v neděli setkáme. Mohli jsme mezi sebou mluvit.

Do Strměch jste začala chodit po vaší svatbě?

Ano. V té době tady byl už pan farář Nechuta.

Jistě jste tu znala řadu lidí

Znala jsem tady Moravovi, s nimiž jsme byli spříznění. Pak lidi ze Sedlišť. A pak jsem se seznámila s místními, co chodili do kostela. Jezdili jsem lidé z Pelhřimova, např. paní učitelka Zavadilová, ta byla také moje vzdálená příbuzná. Dříve chodilo řada lidí z Pelhřimova sem do Strměch.

Po odchodu manželů Nechutových začaly opravy...

Ano, manžel se podílel na opravě kostela i fary. V těchto věcech se vyznal, takže mohl tímto způsobem sboru pomoci. Pamatuji si jak opravoval strop v kostele.

Nebo fara, ta byla vlhká, tak se musela opravit. V zimě celou faru podřezali. Děda ráno vstal, šel dělat oheň, mrzlo až praštilo, dělali to celou zimu.

Na opravách se podílelo řada lidí, manžel je dokázal motivovat, zvláště mladé lidi. Bavilo je s ním pracovat.

Co vás táhlo do kostela?

Nejprve mě učili do kostela chodit rodiče, pak už jsem chtěla sama. Z kázání mě vždy oslovovaly spíše příběhy než nějaké teoretizování. Mám ráda jak příběhy ze starého zákona, tak z nového.

Za rozhovor děkuje Petr Turecký

KRABICE OD BOT

Opět začíná YMCA Pelhřimov sbírat dárky pro děti z rodin v hmotné nouzi. Již tradičně jsme se zapojili do diakonické akce Krabice od bot (<https://www.krabiceodbot.cz>). Letos začínáme dárky sbírat od 20.11. do 5.12.2023 v ordinaci PL (Křivohlavá, Osvobození 1755 Pelhřimov: po, stř, čt, pá 9-12, út 15-18h). Pelhřimovské specifikum je, že se snažíme darovat na míru, tedy to, co by si děti nebo jejich rodiče opravdu přáli dostat. Konkrétní děti si lze rezervovat už teď na emailu krabiceymca@gmail.com. Aktuální seznam naleznete rovněž na facebooku YMCA Pelhřimov. Navíc bereme pastelky, hezké oblečení 0-25 let, zachovalou obuv, hračky, kosmetiku, zájem by byl i o starší mobilní telefony nebo tablety či použitá kola. Krabice prosíme popsat jménem, věkem, pohlavím, u krabic na míru pak i číslo rodiny. Na krabici rovněž dobře přilepte i seznam věcí (či foto), abychom měli lepší představu, co balíček obsahuje. Za tým krabice od bot se na Vás těší Gábina Krejčová-Zavadilová a Lucie Křivohlavá

Lucie Křivohlavá

ZVEME VÁS NA KONCERTNÍ VEČER K OSLAVĚ:

**5 LET
TENSINGU
PELHŘIMOV**

V SOBOTU 2.12. OD 18:00
(OTEVŘENO OD 17:30)

V AULE GYMNÁZIA V PELHŘIMOVĚ, JIRSÍKOVA 244
VSTUPNÉ DOBROVOLNĚ

Výstava obrazů a keramiky ukrajinských žen a dětí

V prostorách pelhřimovské modlitebny probíhá výstava ukrajinských žen a dětí, potěšila nás hojná účast při zahájení výstavy.

Přírodní motivy v umění ukrajinských žen a dětí

Výňatek z úvodního slova při zahájení výstavy maleb a keramiky ukrajinských dětí v pelhřimovské modlitebně, která proběhla v pátek 20. října.

Jsem moc rád, že zde mohu mezi námi přivítat naše ukrajinské přátelé a představit tyto krásné obrazy a keramiku. Celý kontext tohoto projektu je pro mne osobně těžko uchopitelný. Na jednu stranu si říkám, že je dobře, že tu můžeme vidět tyto obrazy a tato umělecká díla, na druhou stranu si říkám, že kdyby nebylo války na Ukrajině, výstava by se nekonala a tito lidé by tu s námi nebyli.

Jsmo na půdě evangelického sboru a proto tyto etické úvahy jsou snad na místě. Jak to je se zlem? Kdyby nezačala válka, nesetkali bychom se tady. Kdyby nezaútočilo Rusko na Ukrajinu, nevznikl by moderní ukrajinský národ, poznamenal jeden historik. Kdyby Kain nezabil Abela, nevěděli bychom co je to vražda, nepoznali bychom vinu a význam oběti. Včera jsme na biblické hodině četli příběh Josefa. Kdyby ho nevydali jeho vlastní bratři, nemohl by je nakonec zachránit. Josef řekl: Bůh sám mě poslal před vámi. Někdo říká, že to Bůh narafičí situaci tak, aby mohla přijít záchrana. A tak se zlo muselo stát. Já osobně tomu rozumím tak, že dobro se děje navzdory zlu nikoli díky zlu. Ani Ježíš nemusel být ukřižován kvůli Bohu, protože to Bůh tak nachystal. I když logicky vypadá, že zlo má smysl – jak bylo řečeno na začátku, nepoznali bychom význam oběti. Přesto všechno ve mě křičí, že zlo smysl nemá. Nejsme tu protože Putin vyhlásil Ukrajině válku, ale jsme tu navzdory tomu, že ji vyhlásil. A tak můžeme za toto setkání děkovat. Ne děkovat válce, ale děkovat lidem, kteří chtějí myslet pozitivně a nadějně – jak to konstatovala v rozhovoru autorka výstavy Olena Pylypenko.

Vidíme zde malby a keramiku, kterou vytvořily děti. Rok se ukrajinské ženy s dětmi schází v dolním prostoru, který pronajímá sbor Ymce, rok se učí česky, rok společně malují. Některá díla jsou výsledkem arteterapie, jiná díla vznikla na půdě ZUŠky, kde je také možnost vypálení keramiky. Náměty jsou plné života, naděje. Vidíme zde tváře dívek, květiny, moře, ptáky.

Přesto je tu jeden obraz s temnějšími tóny - a není náhodou, že je dílem nejstarší dívky (13) v němž je přítomen smutek. Je na motivy jednoho obrazu od Van Gogha, vidíme na něm hvězdné nebe nad krajinou se zářícími hvězdami. Krajina

je však temnější, má v sobě něco z úzkosti obrazů Edvarda Muncha (jak poznamenal jeden můj kolega). Před zahájením výstavy jsem s autorkou (Libava Adamenko) hovořil a potvrdila můj dojem, skutečně zaznamenala úzkost z války. Když člověk poodstoupí od obrazu dále, není si jist, co to mezi poli ve stínech je – jestli jsou to démoni, nebo snad tanky. Až když přijde blíž, vidí, že jsou to lidská obydlí. V temnotách krčící se nebohá stvoření. Možná podvědomě vystižená ztráta lidskosti, kterou každá válka přináší. A nad tím vším září hvězdy. Tento obraz se pro mne osobně stal symbolem celé výstavy.

Nyní zazní básně a písně, které přednesou autorky a autoři uměleckých děl a potom je připraveno pohoštění. Moc děkuji především Oleně Pylypenko, která výstavu nachystala a s dětmi připravila.

Petr Turecký

Seznam autorů děl:

Olena Pylypenko (keramika, malba, grafika)

Libava Adamenko (13) (keramika, malba)

Anastasia Levytska(10) (malba)

Alisa Pryhoda (9) (malba)

Alisa Lisovska(10) (malba)

Tanja Kalčuk (malba)

Tymofij Kalčuk (malba)

Autorka obrazu: Libava Adamenko

Literární okénko – Ivy Brothánkové

Viktor Dyk byl český spisovatel, básník, dramatik a novinář. Je řazen ke generaci anarchistických buřičů, později patřil mezi národnostně orientované autory. Podepsal Manifest českých spisovatelů.

Viktor Dyk se narodil 31. prosince 1877 v Pšovce u Mělníka, zemřel 14. května 1931 v Lopudu v Jugoslávii.

Byl druhorozeným synem Václava a Hedviky Dykových. Viktorův otec, Václav Dyk (v úředních záznamech psáno Dick) byl tehdy správcem a ředitelem mělnického panství knížete [Jiřího z Lobkovicz](#). Dykův otec byl velice vzdělaný člověk, což se odráželo také v

jeho obsahově hodnotné knihovně, na kterou Viktor rád při studiu v Praze vzpomínal.

S literaturou měl tedy kontakt již od raného dětství a stal se brzy vášnivým čtenářem. Velmi se zajímal o českou historii, a to umocňovalo i jeho vlastenecké smýšlení.

Viktor Dyk vystudoval gymnázium v [Žitné](#) ulici, kde byl jeho učitelem dějepisu [Alois Jirásek](#). Posléze práva, avšak pak se rozhodl pro dráhu svobodného spisovatele, žurnalisty a politika. Od konce prvního desetiletí minulého století patřil k vůdcům státoprávně pokrokové strany, která vlastně jako jediná za Rakouska-Uherska proklamovala za svůj cíl získání státní samostatnosti, ovšem bez většího vlivu. Za 1. světové války byl Dyk za účast v protirakouském odboji i za svou literární činnost vězněn. Po vzniku samostatného Československa pracoval v pravicové Národně demokratické straně a jako poslanec a pak senátor stál na pozicích českého národovectví.

Viktor Dyk byl však především velmi plodným autorem. Jeho dílo zahrnuje všechny literární žánry, přičemž nejvíce ceněna je jeho poezie, např. sbírka *Devátá vlna*. Z Dykovy prozaické tvorby vyniká novela *Krysař*, z dramát *Zmoudření Dona Quiota*. Významná byla jeho překladatelská činnost, především při přetlumočení francouzských prokletých básníků. Jako vášnivý šachista byl členem Českého spolku šachovního.

V roce 1928 obdržel „Státní cenu pro literaturu, divadlo a hudbu“, která byla v té době nejvyšším vyznamenáním udíleným v Československé republice.

Viktor Dyk žil na Vinohradech v ulici, která nese jeho jméno – [Dykova](#). Jeho život byl ukončen srdeční mrtvicí roku 1931, která způsobila utonutí v Jaderském moři. Po Dykově smrti se rozšířila legenda, že svou smrt předpověděl v básni *Soumrak moře* ze sbírky *Devátá vlna*. Pochován je na Olšanských hřbitovech.

Výběr z díla

Poezie

Od brány pekelné (1897, latinsky *A porta inferi*, raná subjektivní lyrika, název podle latinského žalmu zpívaného při pohřbu)

Milá sedmi loupežníků (1906, lyrickoepická poema (balada), formou dialogu, kult síly a vášně, vliv romantismu a anarchismu)

Devátá vlna (1930, melancholie)

Próza

Krysař (1915, novela, která čerpá ze staroněmecké pověsti.

Drama

Zmoudření Dona Quijota (1913, prem. 1914, výrazný vliv symbolismu, zmoudření = ztráta iluzí, smrt)

Napravený plukovník Švec (1929, divadelní hra; Zastává se v ní Rudolfa Medka)

Libreta

Libreto k opeře *Výlety pana Broučka* od Leoše Janáčka (podle románu Svatopluka Čecha)

Citáty

„Je zbytečno odcházet, chceme-li se vrátit.“

„Pití je škodlivé, nepití nezdravé, chyba jít nalevo, hůře jít napravo.“

„Srdce je kus, který není nikdy dost velký.“

„Láska může být jen povrchní, ale nenávisť je důsledná.“

„Kdo čeká trpělivě a odevzdaně, nedočká se ničeho.“

Ze sbírky *Devátá vlna* vybírám báseň „24.XII.“

24. XII.

V prosinci denní svit až příliš brzo šedne.

A štědrým večerem už bylo odpoledne.

A otec nedočkav byl jak my, ne-li více,

zřít oči zářící a rozpálené líce,

stát, svědek radosti, u vánočního stromku:

„Teď jde už Ježíšek, teď asi došel k Chlomu.

Jen jestli dojde sem, nepadne do závějí.“

Jsou, kdož spíš dávati, než bráti sobě přejí.

Vzpomínám tiše si na smích, jenž zníval kdys.

Denně se propadá nějaká Atlantis,

nad zemí někdejší se brázdí vlny moře,

jež smetou úsměvy, jež smetou jas i hoře.

Denně se propadá svět nějaký a vzniká.

Kde jinde žili by mrtví než u básníka?

JAN LITOMISKÝ

Osmdesátiny Jana Litomiského jsou mj. příležitostí připomenout různorodost tradic, z nichž vycházeli křesťané při obraně lidských práv. Sám teologicky vycházel z Lutherova díla (i proto ho přátelé přezdívali Luther). Přeložil Lutherovo dílo O světské vrchnosti (vydal EMAN v r. 1988 jako samizdat a potom 1993 tiskem). Následující medailon a Dopis poslancům synodu přebíráme z publikace Cesta církve IX.

Medailon v Cestě církve IX

Jan Litomiský, nar. 19. 8. 1943, agronom, člen staršovstva sboru ČCE v Opatově (bytem ve Vyskytné, okr. Pelhřimov) a synodál ČCE (delegát XVIII. a XIX. synodu a synodů v osmdesátých letech. Patří ke cti presbyterně-synodního zřízení a horáckého konventu, že v době normalizace opětovně zvolili vězněného člena VONSu a signatáře Charty 77 Jana Litomiského jako delegáta na synody ČCE navzdory administrativnímu úsilí státní správy). Absolvent Vysoké školy zemědělské. V letech 1968–69 činný v Čs. straně lidové. 1. 2. 1977 podepsal Chartu 77; člen VONS (Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných) od roku 1978. Jako mluvčí Charty 77 působil od 6. 1. 1987 do 2. 1. 1988. Odsouzen za činnost ve VONS na tři roky ztráty svobody. Vězněn od února 1981 do února 1984. Dále byl odsouzen k ochrannému dohledu na dva roky (od února 1984 do února 1986), tj. musel se pravidelně hlásit u policejních orgánů, aby měli přehled, kde se pohybuje.

Za jeho působnosti v roli mluvčího Charty 77, spolu s Libuší Šilhánovou a Janem Vohryzkem, bylo vydáno celkem 80 dokumentů Charty 77. Šlo o kratší i rozsáhlejší dokumenty, jejichž autory byli bývalí mluvčí Charty – Václav Havel, Martin Palouš, Anna Šabatová, Jan Štern, Jiří Hájek a další.

Charta 77 v roce 1987 působila již deset let a dostala se k bilancování dosavadní práce. Dokument z 6. ledna 1987 *Signatářům Charty 77* předestírá široké spektrum působnosti v kulturním a společenském životě tehdejší společnosti a je nesen zjevným tónem radosti, že se nenaplnily předpovědi odpůrců, že Charta 77 je efemérní záležitost a je předurčena k zániku, jak díky svému programu, tak díky personálnímu složení tohoto různorodého a pluralitního hnutí. Dokument ze stejného dne *Slovo ke spoluobčanům* se obrací k československé veřejnosti a vyzývá k důslednému občanskému postoji: „Smysluplný život nepřiděluje občanům vláda, o ten musí občané sami dnes a denně usilovat.“ Najdeme zde dopisy adresované zahraničním přátelům (H. G. Skillingovi 12/87, A. Sacharovovi 4/87) i sovětskému presidentu Gorbačovovi (20/87), který nastartoval perestrojku a také postupné odumírání moci sovětského Ruska. Některé

dokumenty byly docela krátké „novinové“ zprávy, např. osmnáctiřádková noticka o *Setkání signatářů Charty 77 s představiteli Kongresu USA za jejich návštěvy v Československu* (17. 2. 1987–11/87). 30. dubna 1987 vydali (samizdatově, tedy svépomocí jako všechny předcházející i následné dokumenty) ekologickou analýzu (496 řádek) pod názvem *Aby se dalo dýchat* (33/87 30. dubna 1987). Dne 31. března 1987 (12/87) byl zveřejněn dopis adresovaný federálnímu shromáždění ČSSR. Jde o výzvu, aby se Federální shromáždění zabývalo podněty obsaženými v otevřeném dopise (21 řádků) Jana Svobody. Dokument se zabýval problematikou vojenské základní služby v Československu (243 řádků; viz další případy CC-I, s. 50–62).

Dopis poslancům 26. synodu ČCE

Jan Litomiský společně s Miloslavem Vašinou 17 dní před dějinným zlomem napsali dopis poslancům 26. synodu ČCE, v němž vyzývají ke kajicnému prohlédnutí a k nastartování ozdravných kroků k obnově pravdivého komunikování v ČCE, na veřejnosti domácí i světové, tj. prostřednictvím československých delegátů ve Světové radě církvi a v dalších světových církevních svazech a grémiích. Tak může církev vyjít z hluboké krize a obnovit vztahy důvěry a solidarity v církvi. V rozštěpené církvi byl tento kritický hlas velmi potřebný, ale formálně byl vyslyšen až v roce 1991 (CC-IX, Dokumenty: 14. Dopis XXVII. synodu z 20. 6. 1991)

Milí bratří a sestry! Předkládáme Vám tento návrh na dopis 26. synodu sborům: „Mocný společenský pohyb v socialistických státech, který začal před třemi roky pod jménem přestavby v SSSR, ještě zdaleka neskončil. Důvody k obavám z jeho výsledků se zdají stejně silné jako důvody k nadějím. Dnes už je zřejmé to, co viděli před druhou světovou válkou málokterí: Model revolučně marxistického státu, který vznikl v r. 1917 v Rusku a po druhé světové válce byl přesazen do střední Evropy včetně naší země, byl založen na utopii a násilí, ale také na lži jako nezbytné průvodkyni tohoto násilí. Ve zkoušce, do které jsme byli jako evangeličtí křesťané postaveni vznikem revolučně marxistického státu v naší zemi v r. 1948, jsme neobstáli. Někteří z nás se nechali oklamat utopií a nepozvedli proto hlas proti násilí a lživosti totalitně socialistického státu, ačkoli obojí nabylo rozsahu v naší zemi nebývalého. Daleko víc bylo v naší církvi těch, kdo utopii nepodlehli nebo z ní během let vystřízlivěli. Ani ti však nebyli dost prozíraví a stateční k tomu, aby veřejně pozvedli hlas proti lži a násilí a aby to učinili s evangelickou důsledností, bez které by před staletími nevznikla žádná z evangelických církví. Poctivě jsme se jako církev vyjádřili prohlášením XVI. synodu z 21. února 1969, na konci krátkého období společenské obnovy, ale brzy následoval tím větší pád do starého života ve lži, který jsme si s ostatními spoluobčany osvojili. Nekritickou

podporou totalitního státu jsme se provinili na všech, kdo byli v naší zemi svévolí a násilnictvím tohoto státu postiženi. Provinili jsme se však také na obyvatelstvu tzv. západního či prvního a zvláště tzv. jižního či třetího světa. Profesoři Komenského evangelické bohoslovecké fakulty a představitelé naší církve dodnes vyvolávají v zahraničí dojem, že spojenectví evangelíků a ostatních křesťanů s revolučními marxisty by mohlo dopomoci nejchudším zemím Afriky, Asie a latinské Ameriky k osvobození od hladu a cizí vlády. Tím, že jsme opustili křesťanský a evangelický základ ČCE, jsme přispěli k tomu, že politický a hospodářský systém, který přivedl naši zemi do morální a nakonec všeobecné krize, se šíří s pomocí Světové rady církví a dalších evangelických popř. evangelicko-pravoslavných organizací do dalších zemí.

Obnova naší církve nebude snadná. Chceme ji začít tímto přiznáním alarmujícího stavu věcí. Celá naše církev by se vzdálila sesterským církvím, zvláště církvi římskokatolické, a českému národu a celé čs. společnosti. Ta nás potřebuje. Má-li se v Československu zabránit úplnému zničení životního prostředí, nouzi a anarchii, musí být obnovena svoboda projevu, shromažďování a sdružování, aby mohla celá společnost přikročit k pravdivé bilanci dosavadních omylů, k všeobecnému smíření a k obnově fungující politické a hospodářské struktury. Racionálně spravovaný stát by měl usnadnit harmonické soužití všech národností v Československu. Českoslovenští evangelíci by se měli na obnově čs. společnosti podílet už proto, že také oni přispěli k jejímu úpadku.

Nebude-li v Československu věrohodně zvěstováno Kristovo evangelium, dojde místo obnovy života jednotlivců a celé společnosti k urychlení rozkladu. Tím se dostáváme k otázce, která je pro nás, českobratrské evangelíky, otázkou základní. Na to, že zvěstování Kristova evangelia je naší první povinností, jsme nikdy nezapomněli. Říkali jsme si to často a s důrazem. Už celá čtyři desetiletí se však nemůžeme odhodlat k tomu, abychom se obrátili s nezkráceným Kristovým evangeliem nejen k jednotlivcům, nejen k sborům a k církvi, nýbrž také k celé čs. společnosti a k těm, kdo se nad touto společností zmocnili před jednačtyřiceti lety vlády. Pokud jsme oslovovali v posledních čtyřech desetiletích ústy svých úředních představitelů společnost a vládnoucí komunisty, zakládala se naše vyjádření spíše než na evangeliu na tom, co od nás vládnoucí komunisté očekávali a vyžadovali. Pokud se veřejné projevy naší církve evangelia výslovně dovolávaly, bylo to evangelium upravené podle přání těch, kdo nám a celé společnosti vládli. Zapomněli jsme, že církev, která neoznamuje celé a nezkrácené evangelium na všechny strany, také držitelům politické moci, ztratí dříve či později vnitřní popud a duchovní pověření k tomu, aby zvěstovala Kristovo evangelium komukoli, nakonec i sama sobě. Zapomněli jsme, že to, co

církev po uzavření chybného kompromisu s držiteli politické moci jako evangelium předkládá, si už název evangelium nezasluhuje a přestává jako evangelium působit, ačkoli je to i nadále za evangelium prohlašováno.

Zamyšlení nad hlubokou krizí českého národa a celé čs. společnosti nás přivádí k bolestnému poznání, že jsme v období, vyznačeném komunistickou vládou v naší zemi, opustili svůj evangelický základ, totiž celé Kristovo evangelium. Máme-li se v příštích letech na zvěstování Kristova evangelia vedle ostatních křesťanských církví v Československu poctivě podílet, musíme se k nezkrácenému evangeliu vrátit. To chceme s Boží pomocí učinit.“

Jan Litomiský a Miloslav Vašina 31. 10. 1989

Pozdrav bratru osmdesátníkovi Janu Litomiskému od Miloše Rejchrt

Před několika málo lety jsem se začel do Paměti spisovatele Broučků. Jan Karafiát, vyhraněný kalvinista, byl kupodivu velmi otevřený vůči katolíkům své doby. Už v Jimramově, kde vyrůstal, měl dojem, že náboženskou horlivostí katolíci evangelíky předstihují, častěji chodí do kostela a jako sousedé se chovají příkladně. Při vzpomínání na své začátky ve Velké Lhotě neopomenul vděčně se zmínit o panu nadlesním, který, ač katolík, vždycky před Vánoce přinesl evangelickému pastrovi na faru dva bažanty.

Karafiátovo vzpomínání ve mně sepnulo upomínací proces a tak se mi vybavilo, jak někdy počátkem sedmdesátých let, když jsem začínal svou vikářskou a záhy topičskou kariéru v České Lípě, u nás zazvonil neohlášený poutník a přinesl dva bažanty. Možná byl ten bažant jen jeden, nejsem si jist, při vzpomínání si člověk minulost vždycky upravuje a co bylo krásné a milé, ještě trochu přikráší, až i násobí dvěma. Jsem si ale naprosto jist, že tím poutníkem a hostem na faře nebyl nadlesní katolík, ale nadpolní evangelík Jan Litomiský. To jsme se poprvé pořádně potkali a pak už se potkávali až posavad.

Z kterýchžto dvou příhod vyvozují dvojí poučení, snad stále aktuální:

1. Křesťané různě denominovaní nechť nezapomínají na vzájemná gesta přátelství a náklonnosti, bude se na ně vzpomínat ještě po desetiletích, více než na ekumenické týdny modliteb.

2. Vy mladí, když zjistíte, že někde, třeba i dost daleko, pobývá někdo, kdo vás zaujal svými postoji, názory a probudil ve vás tušení blízkosti, jedte za ním. Komunikace přes elektrony nestačí, skutečné sociální sítě se vytvářejí setkáváním trojrozměrných bytostí. A tomu žádoucímu sesítování neboli koinonii skvěle napomáhá společný požitek z dobře upravené pečeně s divokým kořením.

(srpen 2023)

Texty jsme převzali z časopisu Protestant, číslo 8, 2023.

DOBROČINNÝ BAZÁREK

Sboru Českobratrské církve evangelické
v Pelhřimově-Strměchách

V přízemí sborového domu
Českobratrské církve evangelické, Růžová 82, Pelhřimov

SOBOTA 9.12.2023 9:00 - 12:00
NEDELE 10.12.2023 9:00 - 11:00

Možno nakoupit drobné dárky, bytové dekorace, užitékové předměty,
osobní doplňky, knihy, sportovní potřeby a další.
Výtěžek bude věnován na dobročinné účely.

ADVENTNÍ KONCERT

duchovní hudby v podání vokálního kvarteta

IN PACE

v neděli

10. prosince od 15:00

evangelická modlitebna, Růžová 82, Pelhřimov

Vstupné dobrovolné.

Zveme vás na

BENEFIČNÍ KONCERT DĚTÍ

pro Člověka v tísní a Diakonii ČCE.

V neděli 3. prosince od 10:30 v kostele v Moravči

Přijďte si poslechnout, co děti předvedou! Vaši potomci se ovšem mohou účastnit i jako vystupující: s nějakou skladbou, písní či básničkou. Stačí se ohlásit na 777 25 88 31 nebo jen přijít.

Číslo transparentního účtu, odkud putují platby výše zmíněným organizacím: 2000358837/2010.

BOHOSLUŽBY, pravidelné akce

MORAVEČ - adventní a vánoční program:

3. 12. bohoslužby od 9:30, od 10:30 benefiční koncert dětí.

10.12. od 9:30 bohoslužby s divadlem

17.12. bohoslužby od 9:30, po nich promítání z cest

24.12. bohoslužby od 9:30

24.12. od 22:00 štědrovečerní bohoslužba (troubení koled od 21:45)

25.12. od 9:30 Boží hod Vánoční s Večeří Páně

Bohoslužby se konají každou neděli od 9:30, probíhá i nedělní škola.

internetový přenos na adrese:

<https://www.youtube.com/user/danielmatejka/videos>

PELHŘIMOV-STRMĚCHY

Pelhřimov: Bohoslužby se konají každou neděli od 9ti hod.

STRMĚCHY bohoslužby jsou každou **sudou** neděli od 11ti hod., v zimním období na faře.

VÁNOČNÍ PROGRAM

24.12. budou bohoslužby od 9ti hodin v Pelhřimově (**vánoční hra**) a PT pak jede do Humpolce. Ve Strmýchách **nebudou** bohoslužby.

25.12. bude PT **vysluhovat bohoslužby s SVP** v Pelhřimově od 9ti hod. a ve **Strmýchách** od 11ti hod.

26.12. bude PT **vysluhovat SVP** od 9hod. v Pelhřimově.

31. 12. bude PT vysluhovat bohoslužby s SVP v Pelhřimově od 9ti hod bez vysluhování SVP. Ve Strmýchách **nebudou** bohoslužby.

1.1. (pondělí) budou bohoslužby v Pelhřimově od 9 ti hod. bez vysluhování SVP.
Ve Strměchách od 11ti hod. bez vysluhování SVP.

Přímé přenosy bohoslužeb (z Pelhřimova) jsou viditelné v aktuální dobu vysílání (tedy neděle 9hod.) vždy na těchto stránkách:

<https://www.youtube.com/channel/UCxWYO99yzCBFgQK5mklL0EQ>

Stránky sboru

<https://www.facebook.com/CCEPelhrimovStrmechy/>

<https://evangelicipelhrimov.blogspot.com/>

OPATOV

Bohoslužby: každou neděli v 9hod.

Adventní a vánoční program 2023 - Opatov

3.12. - 9.00 h (1. adventní neděle) bohoslužby s vysluhováním Večeře Páně povede Pavla Janděčková

10.12. - 9.00 h (2. adventní neděle) bohoslužby povede f. Jan Keřkovský

17.12. - 9.00 h (3. adventní neděle) bohoslužby povede Pavla Janděčková

24.12. - 9.00 (4. adventní neděle, Štědrý den) bohoslužby povede Pavla Janděčková

25.12. (Boží hod vánoční) – 9.00 h bohoslužby s vysluhováním večeře Páně povede Pavla Janděčková

31.12. - 9.00 (poslední neděle v roce, Silvestr) bohoslužby s vysluhováním večeře Páně povede Pavla Janděčková

18.00 h přijďte společně oslavit předvečer Nového roku do kostela v Opatově.
Program: Zamyšlení nad uplynulým rokem, hudba, modlitba Taizé, a další překvapení. Po skončení jste zváni k pohoštění.

Srdečně vás zveme k setkáním a přejeme vám požehnané předvánoční období a vánoční svátky

farářka Pavla Janděčková

e-mail: pavljand@centrum.cz

tel.: 604 185 520

Začátky bohoslužeb: 9.00 h.

HUMPOLEC

Bohoslužby: neděli v 8,30 hod., pokud bude kázat Petr Turecký (každou lichou neděli v měsíci), začátek bohoslužeb: 11hodin

Termíny bohoslužeb do konce roku:

- 19. 11. Turecký
- 26. 11. čtené
- 3. 12. Turecký VP
- 10. 12. čtené
- 17. 12. Turecký
- 24. 12. Turecký VP
- 31. 12. Turecký
- 7. 1. Turecký VP

Vánoce:

24.12. od 11ti. hod. s vysluhováním SVP. Petr Turecký

Každý den můžete slyšet zamyšlení nad biblickým textem zde:

<https://soundcloud.com/ecirkev>

ADRESY, KONTAKTNÍ ÚDAJE

Sbor ČCE PELHŘIMOV-STRMĚCHY

Růžová 82, 393 01 Pelhřimov, **mobil:** 774 600 529, **alternativní adresa:**

Strměchy č. 13, 393 01 Pelhřimov, **email:**

farsborstrmechy@cmail.cz

Číslo účtu: 135626211/0300

Sbor ČCE MORAVEČ

Moraveč č. 35, 393 01 Pelhřimov, **tel:** 777258831, **web:**

www.moravec.evangnet.cz (rss), **email:** moravec@evangnet.cz

číslo účtu - 2001768838 / 2010

přenosy bohoslužeb:

<https://www.youtube.com/user/danielmatejka/videos>

nově i na facebooku:

<https://www.facebook.com/kostelmoravec>

Sbor ČCE OPATOV

Opatov č. 10, 588 05 Dušejov, **mobil:** 604 185 520, **web:**

www.opatov.evangnet.cz (rss)

email: opatov@evangnet.cz

číslo účtu - 264010499/0300

Sbor ČCE HUMPOLEC

Husova 143, 396 01 Humpolec, **email:** humpolec@evangnet.cz

Číslo účtu - 0620236399/ 0800